

Examenul național de bacalaureat 2025

Proba E. a)

Limba și literatura română

Varianta 9

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

La Zürich am schimbat trenul. Încă o oră și un sfert și mă aflam la Berna. Rolf mă aștepta pe peron. [...] În mașină mi-a explicat că voi locui într-un hotel, lângă ei, la două stații de tramvai, și că micul-dejun îl voi lua la Mama lui, iar cina la ei. În primul moment am fost mirată. Mai târziu, mi-am dat seama că prietenii mei au fost înțelepți! Dispuneam de o libertate totală de mișcare și de organizare a timpului meu liber. [...]

Pornisem spre Berna cu multe planuri. În primul rând, intenționam să le fac din nou o surpriză bătrânilor prietenii ai Tatălui meu. De data aceasta, era o mică expoziție, în fotocopii, a unor scrisori primite de Tata de la intelectuali elvețieni, între 1928 și 1933, precum și de alte documente. [...]

Diminețile petrecute luând micul-dejun la bătrâna Doamnă Marti au fost fabuloase. Găseam masa pusă în frumoasa ei bucătărie. Cred că ea mâncă mult mai devreme, căci ședea cu mine și povesteam. Uneori îmi făcea observație, când foloseam gresit o lingurită. Cam aşa: „Dragă, dar ești în Europa.” Aveam iar o mamă! Înțelegeam cât contează cum te prezinti, să nu mănânci la masă din hârtie sau să bei din sticlă. [...]

Doamna Marti avea atunci 86 de ani. Era pensionară, după o lungă activitate de bibliotecară, pe care a început-o imediat după moartea soțului ei, Hugo Marti, în 1937. Până atunci nu lucrase, iar la moartea lui Marti ea nu dispunea de niciun mijloc de existență (la 39 de ani). A lucrat până târziu, ca să-și facă anii de pensie. Rolf și-a făcut studiile la Politehnica din Zürich, imediat după război, în condiții incredibil de precare. Toate acestea mi le-a povestit în orele pe care le petreceam la ea. Trăia frumos. Și ea, la vîrstă ei, era frumoasă, cu ochii albastri, buni, cu care părul ei alb, bine îngrijit, se armoniza perfect. Purta culori deschise, palide, cu croială clasică, cum poartă doamnele în vîrstă în Occident. Locuința era mică (un living-sufragerie, dormitor, dependințe), dar aranjată cu mult gust, cu mobilă stil, originală. Multe, multe cărți, un birou gratuit, discuri, radio. Din living pășeai direct într-o grădină miraculoasă, unde obișnuia să-și ia ceaiul după-masa. De multe ori cu mine. [...] Doamna Marti se bucura de fiecare clipă trăită. Considera că vîrstă pe care o avea este un dar și participă, într-o dispoziție pozitivă, la toate evenimentele. N-am auzit-o niciodată spunând „mă simt bătrână”. Se gospodărea singură, ieșea în oraș. Masa o lua în bucătărie, dar și-o așeza întotdeauna frumos. Îmi spunea că trebuie să te respecti și când ești singur. [...]

Ca o mamă, îmi făcea și observații. Să vedetă. Aveam cheile locuinței, ca să nu o deranjez când sosesc. Într-o zi îmi spune: „Știi, măine n-o să fiu acasă, mă duc în oraș la coafor și cumpărături. Îți las masa pusă. Te descurci tu.” Desigur, m-am descurcat. Masa era frumos așezată, mi-am încălzit apa pentru cafea într-un mic ceainic cu capac. Când am terminat, am spălat vasele și le-am pus la loc. În aceeași zi, spre seară, în drum spre Rolf (care stătea la două case), m-am oprit la ea. Foarte drăguță, mi-a mulțumit că am lăsat totul în ordine. Apoi a luat ceainicul de pe aragaz, mirată să uitaț în el și m-a întrebat: „De ce ai pus atâtă apă?”. [...] În Elveția oamenii nu sunt risipitori. Ei economisesc resursele de apă potabilă, materiile prime, reciclează tot ce se poate recicla. Am înțeles și am învățat.

Dorli Blaga, *Tatăl meu, Lucian Blaga*

A. Scrie pe foia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al sevenței *mi-am dat seama* și al cuvântului *gresit*. **6 puncte**
2. Menționează prenumele tatălui lui Rolf, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează un avantaj pe care i-l oferă lui Dorli Blaga cazarea la hotel, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care doamna Marti a lucrat până la o vîrstă înaintată. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, o atitudine a autoarei față de doamna Marti, aşa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă atitudinea oamenilor față de mediu poate să fie schimbată sau nu, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *Tatăl meu, Lucian Blaga* de Dorli Blaga, cât și la experiența personală sau culturală.

20 de puncte

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, perspectiva narativă din textul de mai jos.

Când trecu prin Brașov și apoi coti spre Valea Ursului, se simți mai ușoară, cu toate că era asudată leoarcă. Pe aici o ajunse din urmă, cu farurile aprinse, autobuzul care, într-adevăr, întârziase la atelier pentru o reparatie, ca de obicei. Șoferul îi dădu câteva semnale de claxon și chiar încetini ca să o ia în mașină, dar Solomia făcu semn că nu vrea și se feri să n-o stropească... Pe la pod, mai încolo, o sanie cu doi căluți prăpădiți dădu să treacă pe lângă ea înainte, căutând părție pe marginile şoselei desfundate. Recunoscu pe Dumitru al Smărăndiței, chiar din Valea Ursului, care opri și o luă în sanie. [...]

Pe uliță, cele mai multe case erau adormite, în întuneric. Numai îci-colo, veghea câte o luminiță galbenă ca un ochi bolnav de griji. Solomia văzu de departe lumină la casa lor și se gândi îndată:

— Lasă că-i bine! Nu s-au culcat încă!

Când împinse porția, câinele Tâlharu făcu numai „ham”, o recunoscu și, în semn de dragoste, se tăvăli la picioarele ei, încât trebui să treacă peste el.

Liviu Rebreanu, *Amândoi*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlăntuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinti *particularități de construcție a unui personaj într-un text dramatic studiat*.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

– prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;
– evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două scene/secvențe comentate;
– analiza a două componente de structură și/sau de limbaj ale textului dramatic studiat, relevante pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, modalități de caracterizare, notațiile autorului, conflict dramatic, registre stilistice, limbaj, act, scenă etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlăntuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.